

Skriftlig innspill til representantforslag 8:34 S (2023-2024) om å redusere søppeleksport, som truer bransjens satsing på CCS

FREVAR KF* (FREVAR) viser til SVs forslag: «Stortinget ber regjeringen utrede og komme tilbake til Stortinget i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett 2024 med forslag til en avgift på alt restavfall, også det som sendes ut av landet».

Vi trenger rammevilkår som gir forutsigbarhet i en nødvendig klimaomstillingsfase for å planlegge og implementere karbonfangst (CCUS), samt for å sikre en opprettholdelse av kapasitet for avfallsdestruksjon i Norge.

FREVAR støtter derfor forslaget om å endre innretningen på avgiften i tråd med SVs forslag, slik at avfall til eksport inkluderes i forbrenningsavgiften. Samtidig må innretningen ha lik effekt for alle som leverer tjenesten med avfallsforbrenning. Pr i dag betaler tre aktører kvoter + differensiert CO2-avgift (FREVAR er ett av disse anleggene), mens de resterende anleggene betaler kun CO2-avgift. Regjeringen må sikre at alle avfallsforbrenningsanlegg i Norge behandles likt, og unngå at de mest energieffektive forbrenningsanleggene straffes som i dag.

Dagens virkemiddelbruk for reduserte klimagassutslipp fra avfallsforbrenning er en stor trussel mot effektiv energiutnyttelse av avfall i Norge. Svenske anlegg kan prise sine behandlingstjenester på andre premisser enn norske anlegg, dels ved at energiprisen gjennomgående er høyere i Sverige enn i Norge, ved at anleggene langt på vei er nedbetalt etter mange års virke og fordi norske avfallsressurser kan prises ut fra en marginalvurdering fordi svensk avfall dekker de faste kostnadene. Det blir på samme måte som flyselskap som selger ut ledige restplasser til en rimelig pris for å øke inntjeningen etter at et tilstrekkelig antall seter er fylt opp for å gå i økonomisk balanse. Selv om svenske anlegg nå betaler en klimakostnad gjennom kvoter som ligger tett opp til den norske forbrenningsavgiften per tonn CO₂, vil disse anleggene ha et konkurransefortrinn som forsterkes kraftig ved at forbrenningsavgiften i dag bare belastes avfall som behandles i Norge.

Avfallsforbrenningsanleggene har til hensikt å sluttbehandle avfall som verken kan eller bør materialgjenvinnes, og konverterer dette til termisk energi. Denne varmen er en svært viktig ressurs for den lokale forsyningssikkerheten, avlaster et allerede hardt belastet strømnnett, og er tilgjengelig også den kaldeste dagen i året. I tillegg til konsekvenser for energiforsyningen ser vi også at den lokale og samfunnskritiske beredskapen for avfallshåndtering settes i fare.

En mer direkte måte å redusere klimagassutslipp fra avfallshåndtering er bygging av fangstanlegg for CO₂, og det er viktig at en omlegging av forbrenningsavgiften bidrar til at slike anlegg bygges der det er fornuftig ut fra miljømessig og økonomisk vurdering. Pr. i dag truer søppeleksport bransjens satsing på CCUS. For avfallsleverandører i Norge bør det være slik at avfall som skal sendes over landegrensene bør beskattes slik som om det skulle leveres på et lokalt anlegg. Norge har mulighet til å forsvarlig ta hånd om eget avfall.

Det er det flere forhold som påvirker avfallsstrømmene i det europeiske avfallsmarkedet. Vi oppfordrer Stortinget om i tillegg i sitt vedtak anmode regjeringen om å følge utviklingen i avfallsmarkedet tett, og om å utrede andre virkemidler som kan sikre at samfunnsnyttene i norske avfallsforbrenningsanlegg opprettholdes samtidig som CCS gis insentiver. Et mulig virkemiddel er dels eksportrestriksjon i tråd med nærhetsprinsippet og selvforsyningsprinsippet. Virkemidler bør også ses i sammenheng med arbeidet som gjøres på utvidet produsentansvar.

FREVAR støtter derfor forslaget som er fremmet av representantene Haltbrekken og Øvstegård fra SV om å utvide avgiften til også å gjelde restavfall som sendes ut av landet. Dette må gjøres slik at Regjeringen sikrer at alle avfallsforbrenningsanlegg i Norge behandles likt, og unngår at de mest energieffektive forbrenningsanleggene straffes som i dag.

** FREVAR KF som bl.a. drifter ett av landets mest energieffektive avfallsforbrenningsanlegg. Anlegget behandler årlig mellom 72-90 000 tonn kommunalt restavfall, næringsavfall og farlig avfall. Energien fra avfallet leveres industribedriftene på Øra i Fredrikstad, hvor den avfallsbaserte energien erstatter fossil energi som olje, naturgass eller propan. Anlegget har derfor allerede en positiv klimaeffekt. Denne vil bli ytterligere forsterket om anlegget etablerer et karbonfangstanlegg. Dette planlegges gjort i samarbeid med Borg CO2, gitt at rammebetingelsene for dette er til stede. FREVARs forbrenningsanlegg er ett av tre avfallsforbrenningsanlegg som er klassifisert av Miljødirektoratet som kvotepliktige. For mer informasjon om FREVAR KF se www.frevar.no*